

Avvikelserna filas bort

När samhällskroppen renas från horor, rökare och natt-suddare – betyder det att folket redan är färdiguppfostat och bara de riktiga röttagen återstår?

KAMPEN MOT DE UDDA

Sexköpslagen ska skärpas. Problemet sägs vara att inblandade parter slingar sig, till exempel genom att påstå att deras sexuella förbindelse mot betalning inte är av tillfällig natur, och därmed inte brottslig enligt lagens nuvarande utformning.

Redan i dag är polisens spaningsmetoder särpräglade, får man väl säga. Lagens vaktare smyger tyst på tå fram till misstänkta parkerade bilar och videofilmar passagerarnas eventuellt olagliga knullande genom rutor.

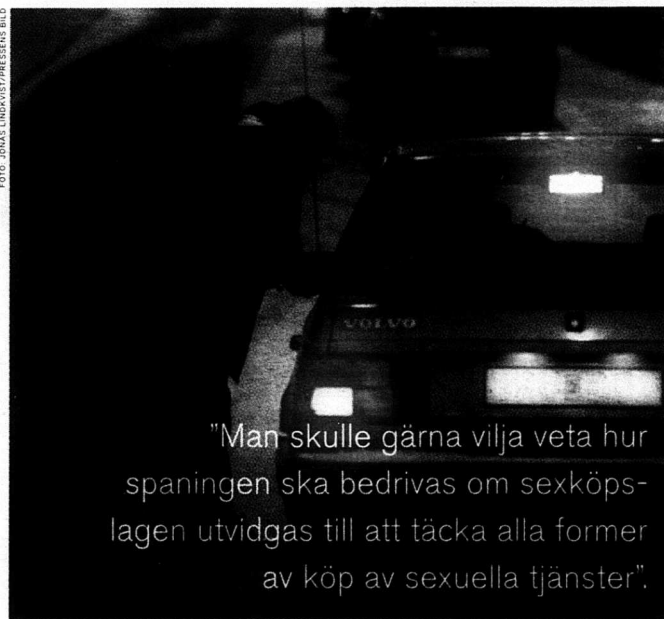
De ivriga spanarna själva tycker tydligen att detta är en god metod. När man hyvlar yr det spanår, så brukar poliser resonera.

Men inte heller riksdagsmajoriteten ser något problematiskt i det statliga fluktandet. Riksdagsledamöterna vill ändra lagen bara för att uttryckligen förbjuda sådant som man inte tänkte på att förbjuda i första vändan.

Vad är betalning?

Det mest intressanta med den processen är frågan om var den ska sluta. För när riksdagen klart har uttalat att också "regelbundna" sexuella förbindelser mot betalning är förbjuda, så kommer givetvis även frågan om vad som är "betalning" att dyka upp i någon rättegång. Vilket kan bli ett knivigt avgörande.

Om en välkänd tidningsredaktör regelbundet nappar med årets snyggaste sommarvikarie, som på det viset får fast jobb – betalning eller ej? Eller om någondera parten i ett äktenskap åtminstone till någon del har gift sig därför att den andra har det så gott ställt – betalning? Man skulle gärna vilja veta hur spaningen ska bedrivas om sexköpslagen utvidgas till att fak-

"Man skulle gärna vilja veta hur spaningen ska bedrivas om sexköpslagen utvidgas till att täcka alla former av köp av sexuella tjänster".

tiskt täcka alla former av köp av sexuella tjänster.

Men fullt så långt ned kommer vi förstas inte att kana på det slutande planet. Just att det är otänkbart att kriminalisera en icke föraktlig del av alla landets äktenskap visar, tror jag, vad sexköpslagen egentligen är till för. Inte att förbjuda byte av emotionellt kapital mot finansiellt kapital. Utan att förbjuda det avvikande. Det är orent och måste drivas ut ur samhällskroppen.

Argumenten från dem som drev igenom lagen var faktiskt helt klara i det avseendet. Ingen diskuterade på allvar tanken, att köp och försäljning av sex är en affär mellan två myndiga människor, en sak som tredje part inte har något med att göra. Nej, prostitution "hör helt enkelt inte hemma i vårt samhälle". Därmed ströks i debatten.

Politiker och statsråd utgår ifrån att det som de själva tycker illa om är avvikande.

Man tycker inte om horor. Inte nakenposering (låt vara att statsrådet Rosengren kanske har avvikande mening i det fallet). Inte porr där kvinnor blir dragna i håret. Så mot dessa avvikelser kan och bör lag stiftas.

Intrycket är att den politiska majoriteten också tar avstånd från analsex, men något förbud har ännu inte föreslagits. Regeringens allierade i porrdebatten, juridikprofessorn Madeleine Leijonhufvud, råkade i studentens uppehållning för ett gruppsexförbud på tal, men även denna aktivitet verkar förbli oreglerad ett tag till.

Avvikande orenligheter

Möjigen därför att socialdemokraternas tragedier urskiljer ett obehagligt muller nere i rörelsen. Det som tillräckligt många tycker om kan per definition inte vara avvikande. Fast jag frågar mig förstas om inte de som gillar lite luggande är ännu fler än de som

uppskattar gruppsex. Blir det verkligen ett härdragningsförbud?

Sex är det område där man kan finna flest avvikande orenligheter, men mekanismen är överallt densamma. Krogar som är öppna till fem hör inte hemma i vårt samhälle. Rökare hör inte hemma i vårt samhälle.

Sedan spelar det ingen roll om någon utomstående skadas av det avvikande. Krogarna ska stängas när Lars Engqvist och folkflertalet vill gå hem och rökare ska rent bokstavigt drivas ut i kylan.

A-kassa till prostituerade

I förstona ser det alltså ut som om vi drabbats av en ny våg av totalitär tänkande. Förklaringen skulle kunna sökas i att de politiska partierna under senare år varken haft tydliga framtidsmål eller särskilt mycket reda pengar att locka sina klientgrupper med. Något slags produkt måste man ju kunna erbjuda i stället. Och skydd finns det alltid efterfrågan på. Framför allt mot andliga faror, för vem kan inte övertygas om att sådana existerar? Se bara på alla avvikarna därute!

Fast hetsen mot avvikarna är en specifikt svensk företeelse, trots att den politiska situationen har varit likartad i hela Europa. Tyska regeringen arbetar med ett lagförslag som ska ge prostituerade rätt till a-kassa, sjukförsäkring och skatteavdrag för arbetskläder. Också i Danmark betraktas de som näringsidkare. Inte ens de puritanska norrmännen har förbjudit sexköp.

Vad gör då Sverige så speciellt? Ja, den plötsliga totalitära vägen är nog en synvillia. Har inte den statskyrkliga bondenationen Sverige alltid varit mer präglad av likriktning och utjämning än de flesta andra nationer? Och har inte folkuppfostern i själva verket varit det statsbärande partiets stora projekt under mer än ett halvsekel?

Kanske har variationsvidden i tänkesätt och levnadssätt redan blivit väldigt liten, utan att vi egentligen märkt det? Är de riktigt tunga delarna av uppfostringsprojektet avklarade nu?

I så fall är det vi nu ser endast finputsningen. Bortslipandet av de sista avvikelserna från normalfördelningen. Då är det väl bara passande att polisen får i uppdrag att smygfilma folk som kan misstänkas ha sex på fel sätt.

KLAS ÖSTMAN
klas.ostman@telia.com

Poesi och musik i spännande verk

Missa inte chansen att se det dramatiska oratoriet *Jeanne d'Arc au bûcher* (Jeanne d'Arc på bålet), nu när det gästas Berwaldhallen.

FYND

Den förmögna rysk-judiska ballerinan och skådespelerskan Ida Rubinstein, som 1911 triumfartat slog igenom i Paris i titelrollen till Claude Debussys och Gabriele d'Annunzios musikalisken mysteriedrama Den helige Sebastians martyrium, blev med tiden en av stadens största mecenater och konstnärliga uppdragsgivare. Den kompositör hon framför allt vände sig till var tysk-schweizaren Arthur Honegger, känd för den franska publiken som medlem i tonsättargruppen Les six.

HONEGGER FIC'. FÖRFRÅGAN om att skriva ett musikalsikt oratorium som i sin allmänna anda anslöt till de medeltida mysteriens Rubinstein hade sett uppföras av studenterna vid Sorbonne. Motivet

mycket sensibelt underordnar sig den vackra ömsom liturgiskt ömsom burleskt utformade texten.

ORKESTRERINGEN ÄR EXCENTRISK. Tre saxofoner ersätter de traditionella valthornen, medan träblåset är trefalt besatt. Inga harpor men däremot två pianon, celesta och det första elektroniska instrumentet, Ondes Marthenot, som skapar norrsensliknande effekter och suggestivt inkarnerar ylande handar i natten.

Oratoriet stod färdigt 1935 men uruppfördes egendomligt nog först 1938 i Basel. Under de närmaste kommande åren fick dess nationella patos en allt större dagspolitisk aktualitet. 1942, under brinnande krig, turnerade den fria ensemblen Chantier orchestral med verket i fyrtio av Frankrikes icke-ockuperade städer.

Jeanne d'Arc au bûcher är inte bara en värdig konstnärlig företärd för den modernistiska mellankrigstiden. Genom sin slagkraftiga men aldrig gottköpsenkla text-

Jeanne d'Arc au bûcher är politik, poesi och musik i en – tro det eller ej – skön förening.

behandling och sitt publikutvändig tonspråk har oratoriet, trots att det sällan uppförs här i Sverige, inte förlorat i attraktionskraft. Framförandena i Berwaldhallen, i vad jag antar är en svensk version, bör därför kunna påkalla stort intresse från poesi- och musikalskare i hela landet – konserten inspelas nämligen för både radio och tv, så kom i tid innan portarna stängs!

LARS HOLGER HOLM

Påannonsering

Jeanne d'Arc au bûcher (Jeanne d'Arc på bålet)
Dramatiskt oratorium av Paul Claudel (text) och Arthur Honegger (musik)
Berwaldhallen den 29 och 30 mars
Medverkande Stina Ekblad m fl
Dirigent Manfred Honeck